MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta ta' l-24 ta' Jannar, 2003

Citazzjoni Numru. 2864/1997/1

Joseph u martu Maria Dolores Azzopardi
versus
Dr Francesco Depasquale u P.L. Hilda Ellul Mercer li b’dikriet tad-19 ta’ Novembru 1998 [ew nominati kuraturi deputati sabiex jirrappre\entaw lill-assenti Francis u martu Susan Azzopardi

F’din il-kaw\a l-atturi qeg]din jitolbu]las g]al xog]ol li l-attur g]amel g]all-konvenuti.
I`-`itazzjoni tg]id illi l-konvenuti kienu qabbdu lill-attur jag]mel xog]ol ta’ bini u ta’ katusi fil-fond 42, *Blueberry Hill*, Triq il-Kappella l-Qadima, Ba]rija; g]alkemm l-attur g]amel ix-xog]ol kollu li qabbduh jag]mel il-konvenuti, u hu kemm-il darba sej]ilhom biex i]allsu, il-konvenuti baqg]u ma]allsux. G]alhekk l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti tikkundanna lill-konvenuti j]allsuh is-somma li ti[i likwidata b]ala]las g]ax-xog]ol li hu g]amlilhom. Qieg]ed jitlob ukoll l-ispejje\ [udizzjarji.
Il-konvenuti ressqu dawn l-e``ezzjonijiet:

1. l-azzjoni waqg]et bi preskrizzjoni ta]t l-art. 2148(a) tal-Kodi`i ~ivili; u
2. huma ma g]andhom jag]tu xejn lill-atturi g]ax huma]arsu l-obbligazzjoni tag]hom skond il-ftehim. Fid-dikjarazzjoni ma]lufa komplew fissru illi l-ftehim kien illi lill-attur i]allsuh billi j[ibulu mill-Kanada u jag]tuh vettura tal-marka *Corvette 1977.*

Il-fatti li wasslu g]al din il-kaw\a [raw hekk:

L-attur u l-konvenut huma a]wa. Il-konvenut kien qabbad lill-attur jag]millu xi xog]ol ta' bini, u l-ftehim — kif qal il-konvenut fid-dikjarzzjoni ma]lufa tieg]u[1] u qabel mieg]u l-attur — kien illi l-konvenut i]allas billi lill-attur jag]tih karrozza.

Ix-xog]ol li kellu jag]mel l-attur sar, u l-karrozza dda]]let Malta ta]t permess temporanju ta' importazzjoni fuq isem il-konvenut b]ala turist[2]. L-attur talab lill-konvenut i]allas id-dazju sabiex ikun jista' jin]are[permess regolari fuq ismu; id-dazju ma t]allasx u g]alhekk il-karrozza, li kienet g]adha fuq isem il-konvenut, inqabdet mid-Dwana ta]t nota ta' qbid[3] u llum inbieg]et lil terzi[4]. Il-konvenut i\da qieg]ed ig]id illi d-dazju kellu j]allsu l-attur, mhux hu[5].

Il-kwistjoni g]alhekk hi jekk id-dazju kellux jit]allas mill-attur jew mill-konvenut.

Qabel ma nqisu din il-kwistjoni, i\da, je]tie[li nqisu l-e``ezzjoni ta' preskrizzjoni ta]t l-art. 2148(a) tal-Kodi`i ~ivili:

2148. L-azzjonijiet hawn ta]t imsemmija jaqg]u bi preskrizzjoni bl-eg]luq ta' tmintax-il xahar:

(*a*) l-azzjonijiet tal-]ajjata, skrapar, mastrudaxxi, bennejja, bajjada,]addieda, ar[entieri, arlu[[ara u ta' persuni o]ra li ja]dmu seng]a jew arti mekkanika, g]all-prezz ta' l-opri jew tax-xog]lijiet tag]hom, jew tal-materjal li jfornu;

---

1 *Fol.* 8, para. 3

2 *Fol.* 133.

3 *Fol.* 36.

4 Ara x-xhieda ta'Alfred Agius fis-seduta tas-16 ta' Jannar 2001 quddiem l-assistent [udizzjarju, *foll.* 164 *et seqq.*

5 Ara l-*affidavit* tal-konvenut, para. 6, *fol.* 56; ara wkoll ix-xhieda tal-konvenut fis-seduta tat-12 ta' Novembru 2001 quddiem l-assistent [udizzjarju, *fol.* 210.

Il-konvenut xehed illi hu ta l-karrozza f'idejn l-attur fit-13 t'Awissu 1997. Meta g]amel hekk kien qieg]ed jag]mel offerta ta']las b'*datio in solutum* u b'hekk g]araf id-dejn u kiser il-preskrizzjoni. Il-kaw\a nfet]et mill-attur fit-18 ta' Di`embru 1997, anqas minn tmintax-il xahar wara u qabel ma l-azzjoni waqg]et bi prekrizzjoni.

L-e``ezzjoni ta'preskrizzjoni hija g]alhekk mi`]uda.

Immorru lura g]all-kwistjoni ta' min kellu j]allas id-dazju.

Il-konvenut ressaq ix-xhieda b'*affidavit* ta' Jesmond Azzopardi,]u l-partijiet, li qal illi f'Mejju ta' l-1996, qabel ma nqalg]et il-kwistjoni, l-attur kien stqarr quddiemu illi d-dazju kellu j]allsu hu[6]. Rajna wkoll illi l-konvenut xehed illi d-dazju kellu j]allsu l-attur.

Meta kien qieg]ed jixhed fit-12 ta' Novembru 2001, i\da, il-konvenut kompla g]amel din l-istqarrija:

Fuq id-dazju qatt ma tkellimna. Qatt. … … … Qatt ma tkellimna li jien kelli n]allas id-dazju, g]ax hu kien jaf. Hu kulma kien ig]idli li jaf il-persuna —]a jkolli ng]id min hi wkoll: Freddie Micallef; dik il-persuna kien jafha. Qalli li ma' Freddie Micallef nirran[a kollox. Dak kien e\att il-kliem tieg]u minn dejjem, mindu g]idtlu li g]andi *Corvette*. G]ax kont g]idtlu, "dazju ji[ik]afna?" u qalli "dak g]andi lil Freddie Micallef jirran[ali kollox".[7]

Fil-fehma tal-qorti aktar tista' toqg]od fuq din l-istqarrija tal-konvenut milli fuq ix-xhieda ta' Jesmond Azzopardi.

Minn dan il-kliem tal-konvenut il-qorti tifhem illi ma kienx hemm ftehim spe`ifiku dwar min kellu j]allas id-dazju; il-konvenut fehem minn kliem l-attur li d-dazju kien ser i]allsu l-attur, i\da kliem l-attur mhux bilfors kellu dik it-tifsira. Li qal l-attur kien li kien jaf lil xi ]add li seta' j]affef il-pro`eduri; dan il-kliem i\da ma hux impenn li d-dazju j]allsu hu.

G]alhekk, ladarba ma kienx hemm ftehim, irridu naraw kif il-li[i tinterpreta l-fehma tal-partijiet.

Il-konvenut kellu jag]ti l-karrozza lill-attur bi]las ta' xog]ol, u g]alhekk kien id-debitur ta' dak il-]las; dwar min i]allas l-ispejje\ tal-]las meta ma jkunx hemm ftehim mod ie]or bejn il-partijiet, l-art. 1163 tal-Kodi`i ~ivili jg]id hekk: "L-ispejje\ tal-]las ibatihom id-debitur".

[6] *Fol.* 61.

[7] *Fol.* 218 *et seq.*

G]alhekk kien il-konvenut li kellu j]allas id-dazju; ladarba ma g]amilx dak il-]las, lanqas ma jista' jing]ad illi g]amel]las ta' dak li kellu jag]ti lill-attur.
Illum il-karrozza nbieg]et lil terzi, u g]alhekk ma g]adux possibbli li ting]ata lill-attur bi]las. F'dawn i`-`irkostanzi, *pretium tenet locum rei*. Stima tal-karrozza saret biss g]al g]anijiet ta' dazju, i\da, billi dik l-istima biss hemm fil-pro`ess, il-qorti hija tal-fehma illi tista' u g]andha toqg]od fuqha, ukoll g]ax il-valur g]al g]anijiet ta' dazju ma g]andux ikun wisq 'il bog]od mill-valur tassew tal-]a[a.
Il-vettura kienet stmata li tiswa elfejn sitt mija u erbg]in lira (Lm2,640) qabel il-]las tad-dazju u tlitt elef erba' mija u lira (Lm3,401) wara l-]las tad-dazju u taxxa[8]; billi l-karrozza kellha ting]ata lill-attur]ielsa minn kull pi\, b'mod li kien ikun jista' jie]u l-valur s]i] tag]ha li kieku big]ha lil terzi, is-somma li g]andu jie]u hija ta' tlitt elef erba' mija u lira (Lm3,401).
G]al dawn ir-ra[unijiet, il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-e``ezzjoni ta' preskrizzjoni, tilqa' t-talbiet ta' l-attur: tillikwida l-]las li g]andu jsir lill-attur fis-somma ta' tlitt elef erba' mija u lira (Lm3,401) u tikkundanna lill-konvenuti j]allsu lill-attur tlitt elef erba' mija u lira (Lm3,401) flimkien ma' l-ispejje\ tal-kaw\a.

-------------------------------TMIEM-------------------------------

8 Ara dok. JA2, *fol.* 36.